

ГОДИШЕН ДОКЛАД

на Междуправителната комисия за експортен контрол и неразпространение на оръжията за масово унищожение към министъра на икономиката и енергетиката за изпълнението на Закона за експортния контрол на оръжия и изделия и технологии с двойна употреба за 2008 г.

I. Увод

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на разпоредбите на чл. 74 на Закона за експортния контрол на оръжия и изделия и технологии с двойна употреба. Той съдържа информация за дейността на Междуправителната комисия за експортен контрол и неразпространение на оръжията за масово унищожение (Междуправителната комисия), за издадените разрешения и осъществения износ, внос и трансфер на оръжия и изделия и технологии с двойна употреба през 2008 г., за актуалното състояние на системата за експортен контрол на Република България, както и за изпълнението на международните ангажменти на Република България в областта на експортния контрол.

1. Цели на експортния контрол

Основните цели на експортния контрол в международен план са спазването на международните задължения, включително санкции и ограничения, наложени от Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации (СС на ООН), от Европейския съюз (ЕС) и Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ), зачитането на международното хуманитарно право и правата на човека, поддържането на международния и регионалния мир, сигурност и стабилност, предотвратяването на използването на конвенционални оръжия от терористични и криминални групи и предотвратяването на нелегитимно разпространение на конвенционални оръжия и изделия и технологии с двойна употреба (ИТДУ).

На национално ниво прилагането на принципите на експортния контрол е обвързано със защита на националната сигурност, икономическите и външнополитическите интереси на страната.

2. Обхват на експортния контрол

Прилаганият контрол, както в рамките на международните организации и режими, така и на национално ниво, обхваща определени категории конвенционални въоръжения, свързано оборудване и средствата за тяхното производство, както и една широка гама ИТДУ, които могат бъдат използвани както за граждански цели, така и за производството и разпространението на оръжия за масово унищожение (ОМУ).

2.1. Оръжия

Експортният контрол на оръжията обхваща всички бойни огнестрелни оръжия и боеприпасите за тях, бомби, торпеда, реактивни снаряди, ракети, средствата за управление на огъня, военните сухопътни транспортни средства, редица химически или биологични токсични вещества и средства за защита от тях, радиоактивни материали и взривни вещества с военно предназначение, ракетни горива, пиротехнически и други вещества, военни плавателни съдове и летателни апарати, специализирано военно електронно оборудване, кинетични високоскоростни оръжейни системи, бронирани или защитни технически средства, симулатори за бойно обучение, апаратури за визуализация или радиоелектронно противодействие, заготовки и отливки, които се използват в контролирани продукти, водолазна апаратура, технически бази-данни и други технически средства с военно предназначение, средства за производство на оръжия, оръжейни системи с насочена енергия, средства за защита, криогенни и свръхпроводими технически средства, софтуер със специално предназначение, военни технологии, както и техническата помощ, свързана с поддръжка, ремонт, модифициране и модернизация на оръжия.

Оръжията, които подлежат на експортен контрол, са определени с нормативно установен списък, приет в българското национално законодателство, с последна актуализация в Постановление № 213 на Министерския съвет от 2.09.2008 г.

2.2. Изделия и технологии с двойна употреба

Другата по важност цел на експортния контрол е въвеждането и прилагането на правила по отношение на трансферите на изделия, които могат да бъдат използвани както за гражданска употреба, така и за производството и пренасянето на ОМУ или други военни цели.

Сътрудничеството в областта на експортния контрол на ИТДУ се основава главно на международните режими за експортен контрол, в рамките на които се провеждат регулярни дискусии относно прилагането на най-ефективни и унифицирани системи за контрол, както и подбор на изделия и технологии, обект на контрола, определянето на крайни потребители, които могат да се считат за „чувствителни“ от гледна точка на неразпространението на ОМУ.

През 2006 г. по инициатива на Европейската комисия (ЕК) и в изпълнение на препоръките на Резолюция 1540/2004 на СС на ООН, отнасяща се до прилагане на мерки за борба с тероризма, беше приет и публикуван Регламент (ЕО) 428/2009 на Съвета на ЕС от 5 май 2009 г. за въвеждане на режим на Общността за контрол на износа, трансфера, брокерската дейност и транзита на изделия и технологии с двойна употреба, който замени Регламент 1334/2000. За разлика от досега действащата нормативна база на ЕС в тази област се въвежда общностен контрол върху брокерската дейност и транзита на ИТДУ.

Контролираните ИТДУ включват ядрени материали, химикали, микроорганизми и токсини, обработката на контролирани материали, електроника, компютри, телекомуникации и информационна сигурност, датчици (сензори) и лазери, навигационно и авиационно оборудване, използвано в морския флот, силови установки (двигателни системи), космически апарати и свързаното с тях оборудване, които могат да се използват както за граждански, така и за военни цели.

Списъците на контролираните ИТДУ на международните режими за експортен контрол са интегрирани в Приложение I на Регламент (ЕО) 428/2009 на Съвета на ЕС.

Общоприета практика в рамките на режимите и ЕС е прилагането на механизъм за контрол на изделия, които не са включени в списъците в случаите, когато изделията са или могат да бъдат предназначени за военна употреба или за разработване на ОМУ. Този механизъм е известен като „catch-all“ – механизъм (всеобхватна клауза). За ефективното функциониране на националните системи за експортен контрол от особена важност е тясното сътрудничество между компетентните органи и представителите на индустрията и академичната общност.

3. Прозрачност и предоставяне на информация

Сред основните принципи, приети от международната общност в областта на експортния контрол, е прозрачността и предоставянето на информация, свързана с осъществяването му. Прозрачността спомага за общото разбиране на проблемите на експортния контрол, включително функционирането на националните системи за експортен контрол и на международните режими и организации, механизмите за лицензиране на международни доставки, обемите на извършваните международни сделки с контролирани изделия, държавите-износители и крайни потребители на оръжия.

Като пълноправен член на ЕС, България ежегодно предоставя на Съвета на ЕС данни за осъществения през предходната година оръжеен износ. Въз основа на представените от всички държави-членки национални данни, секретариатът на Съвета на ЕС подготвя Консолидиран годишен доклад по изпълнението на Кодекса за поведение на ЕС при износа на оръжие. Документът се представя на Европейския парламент и се публикува в Официалния вестник на Европейските общности¹.

¹ В процес на подготовка е 11-ия Консолидиран годишен доклад, който ще съдържа данни за осъществения през 2008 г. от държавите-членки на ЕС износ на оръжие.

България е предоставила пълна информация в съответствие с международните си ангажименти за износа и вноса на конвенционални оръжия през 2008 г. по линия на Регистъра на ООН за конвенционалните оръжия, за износа и вноса за и от страни-членки на ОССЕ през 2008 г. по линия на Международния обмен за малките оръжия и леките въоръжения (МОЛВ) по Документа на ОССЕ за МОЛВ и за осъществения износ на оръжия през 2008 г. по линия на Васенаарската договореност (ВД).

II. Международно сътрудничество

1. Сътрудничество в рамките на ЕС

1.1. Политика на експортен контрол

Основата за общите политики и действия на България със страните-членки на ЕС в областта на експортния контрол се съдържа в Глава V – Разпоредби по Общата външна политика и политика за сигурност от Договора за ЕС. Целите на Общата външна политика и политика за сигурност са запазване на общите ценности, фундаментални интереси и независимостта на ЕС, укрепване на сигурността на ЕС и страните-членки с всички средства, запазването на мира и укрепването на международната сигурност, засилване на международното сътрудничество, развитие и консолидиране на демокрацията и силата на закона с уважение към правата на човека и основните свободи. В съответствие с член 296 от Договора за Европейската общност, една страна-членка може да предприема мерките, които счита за необходими за запазване на своите интереси в областта на сигурността, в т.ч. и свързаните с търговията с оръжия, боеприпаси и военни материали. На основание на тази разпоредба страните-членки прилагат национална политика по отношение на износа и вноса на военни изделия.

1.2. Обща Позиция 2008/944/ОВППС на Съвета от 8 декември 2008 година, определяща общи правила за режим на контрол върху износа на военни технологии и оборудване

Обща Позиция 2008/944/ОВППС замени Кодекса за поведение на ЕС при износа на оръжие, който бе приет на 8 юни 1998 година, като израз на желанието на държавите-членки да предприемат действия по хармонизиране на своите политики за експортен контрол. Общата позиция е част от *acquis communautaire* и представлява юридически обвързващ документ, който всяка страна-членка следва да въведе в националното си законодателство. Други основни характеристики на Общата позиция са:

- терминът „оръжия” е заменен от „военни технологии и оборудване”;
- критерий 1 предвижда отчитане и на ангажиментите, поети от страните-членки в рамките на режимите за експортен контрол;
- критерий 7 предвижда да се взема под внимание възможността технологиите или оборудването да попаднат в ръцете на терористи;
- Наръчника за прилагането на механизмите на Общата позиция (User's Guide) придобива официален статут чрез упоменаването му в чл. 13.

Във Общата позиция са формулирани осем основни критерии, които се отчитат при разглеждане на заявленията за износ на оръжия. В случаите, когато износът на въоръжение не отговаря на един и/или повече от критериите, държавата-износител може да откаже издаването на разрешение за осъществяване на трансфера. Осемте критерии са свързани със (1) зачитане на международните ангажименти на държавите членки и наложени санкции от СС на ООН и ЕС, (2) зачитане правата на човека в държавата-краен получател, (3) вътрешната обстановка в държавата-краен получател - съществуването на напрежение или въоръжени конфликти, (4) запазване на регионалния мир, сигурност и стабилност и недопускане на прекомерно струпуване на оръжия в райони с потенциални или съществуващи конфликти, (5) опазване на

националната сигурност на страните-членки и на техните територии, (6) поведението на държавата-вносител в международната общност, включително по отношение на подкрепата за международния тероризъм и поддържащите го държавни режими, (7) наличието на риск от пренасочване или реекспорт при нежелателни условия, (8) съвместимостта на оръжията или оборудването с техническия и икономическия капацитет на държавата-получател.

1.3. Обмен на информация

В Обща Позиция 2008/944/ОВППС са разписани и допълнителни ангажименти на страните-членки, сред които и обменът на информация за откази, направени при разглеждане на заявления за износ на оръжия. В съответствие с това, всяка страна-членка е поела ангажимент в случаите на разглеждане на заявление за износ на оръжия, да се отчитат направените от други страни-членки откази за идентични сделки. При наличието на такива, се провеждат консултации с цел за уточняване на идентичността на изделията и актуалността на приложените критерии от Общата позиция.

В чл. 8 на Общата позиция е предвидено и публикуването на Годишен отчет на ЕС за износа на оръжия, който представя детайлна информация за издадените разрешения и реализирания износ по страни-износители, страни-вносители, категории от Общия списък на оръжията и стойности.

В рамките на редовните заседания на специализираната Работна група към Съвета на ЕС по износа на конвенционални оръжия (COARM), държавите-членки обсъждат въпроси и обменят информация относно общата политика на ЕС по тези въпроси, националните политики на експортен контрол спрямо отделни дестинации, годишните отчети, процесите на консултации и др.

1.4. Директива 2009/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 година за опростяване на реда и условията за трансфер на продукти, свързани с отбраната, вътре в Общността

Директива 2009/43/ЕО, публикувана на 11.06.2009 г. в Официален вестник на ЕС, предвижда значително облекчаване на съществуващия контрол върху движението на отбранителни изделия в Общността. Тя е насочена към по-доброто функциониране на вътрешния пазар на отбранителни изделия, като при това се акцентира върху стабилността на съществуващите системи за контрол на износа за трети страни. Директивата въвежда генерални и глобални разрешения за трансфер, както и система за сертифициране на фирмите с оглед недопускането на реекспорт при нежелани условия. Страните-членки имат задължението до 30 юни 2011 г. да приемат всички необходими закони, подзаконови и административни разпоредби за прилагането ѝ.

1.5. Дейността на ЕС в областта на експортния контрол на изделията и технологии с двойна употреба (ИТДУ)

Оръжия за масово унищожение

Дейността на ЕС в областта на експортния контрол на ИТДУ е тясно свързана с работата на международните режими за експортен контрол. Тя е предмет на обсъждане и дискусии в две специализирани работни групи към Съвета на ЕС – Работна група по неразпространението на ОМУ (CONOP, *Council Working Party on Non-proliferation*) и работна група по ИТДУ (WPDU, *Working Party on Dual-use Products*), чиято дейност е свързана с набелязване на мерки по ефективното прилагане и усъвършенстване на законодателството на ЕС в тази област, включващо и ежегодното актуализиране на контролните списъци. През 2008 г. в рамките на работната група по ИТДУ беше финализирана работата по новия Регламент за въвеждане на режим на Общността за контрол на износа, трансфера, брокерската дейност и транзита на изделия и технологии с двойна употреба, който замени Регламент 1334/2000.

2. Международни споразумения

Сред международните конвенции и договори в областта на неразпространението на ОМУ, следва да се отбележат Договора за неразпространение на ядрени оръжия (ДНЯО) от 1968 г., Конвенцията за забрана на разработването, производството и натрупването на бактериологични (биологически) и токсични оръжия (КЗБО), от 1972г., Конвенцията за забрана на разработването, производството, натрупването и употребата на химически оръжия и за тяхното унищожаване (КЗХО) от 1993 г. ДНЯО е ратифициран с Указ № 668 на Президиума на Народното събрание от 10.07.1969 г. и е в сила за Р България от 5.03.1970 г. КЗБО е ратифицирана с Указ № 1524 на Държавния съвет от 30.06.1972 г. В сила за Р България от 26.03.1975 г. КЗХО е ратифицирана със закон, приет от 38-мо Народно събрание на 29.06.1994 г. (Обн., ДВ, бр. 55 от 8.07.1994 г. изм. и доп. ДВ, бр. 11 от 02.02.2006 г., в сила от 06.02.2007 г.).

3. Международни режими за експортен контрол и инициативи в областта на неразпространение на ОМУ

• Възникване и цели

С цел осъществяване на международно сътрудничество, което да ограничи незаконното разпространение на конвенционални оръжия, средства за тяхното производство и на ОМУ, над 40 държави са се присъединили към международните режими за експортен контрол: Васенаарска договореност (ВД), Австралийска група (АГ), Режим за контрол на ракетните технологии (РКРТ), Група на ядрените доставчици (ГД) и Комитетът „Цангер”.

Целта на тези режими е да се идентифицират изделията и технологиите, чиито трансфер е необходимо да бъде съобразен с общоприети принципи и правила на контрол и обмен на информация с цел избягване на риска от нерегламентираното им използване и разпространение. Дейността на режимите включва и осъществяване на контакти с трети държави с цел приобщаването им към ръководните правила на тези режими.

За разлика от конвенциите и договорите в тази област, международните режими за експортен контрол са учредени от държави-съмишленици и не притежават официален статут на международни организации.

• Основни принципи и правила в дейността на режимите

Ключови принципи в дейността на международните режими за експортен контрол са спазването на общи правила и прозрачност, изразяваща се в обмен на информация по отношение на издадени разрешения за трансфери, направени откази по заявления за износ и прилагането на т. нар. „no undercut” политика. Последният термин означава недопускането на износ от държава, членуваща в съответния режим, в случаите когато за идентична сделка е направен отказ от друга държава-участничка. В тези случаи е предвидена процедура за провеждане на консултации с държавата, издала отказа, преди да вземане на решение по аналогичната сделка. Тази система се прилага в рамките на ВД, РКРТ, ГЯД и АГ.

• „Всеобхватна” („Catch-all”) клауза

„Всеобхватната” клауза или т. нар. „catch-all” клауза е въведена в ръководните правила на международните режими за експортен контрол и дава правно основание на контролните органи да прилагат разрешителен режим (т.е. да издадат разрешение или да откажат издаване на разрешение) по отношение на изделия и технологии, които не са включени в контролните списъци, но за които са налице основателни причини да се счита, че могат да бъдат използвани за производство и разпространение на ОМУ или са предназначени за военна крайна употреба. Тази клауза се прилага на практика и спрямо държави, по отношение на които има наложени ограничения или забрани от международни организации.

3.1. Васенаарска договореност

Р България е съчредител на режима от създаването му през 1996 г. През 2008 г. страната ни бе председател на Васенаарската договореност и ръководи Пленарното заседание на договореността, което се проведе в началото на м. декември.

Официалният сайт на режима на който може да бъде намерена информация за страните-участнички, основополагащите принципи и документи е www.wassenaar.org.

3.2. Австралийска група

Република България участва в режима от м.октомври 2001 г.

Официалният сайт на режима е www.australiagroup.net

3.3. Режим за контрол на ракетните технологии

България е член на РКРТ от 1 юни 2004 г.

Информация за принципите, целите и членовете на режима може да бъде намерена на официалната интернет страница на РКРТ: www.mtcr.info

3.4. Комитет Цангер

Република България е приета в Комитета „Цангер” на ежегодната среща на държавите-участнички на 22.10.1992 г.

Подробна информация е публикувана на сайта www.zanggercommittee.org.

3.5. Група на ядрените доставчици

България се присъединява към Ръководните правила за ядрен износ на ГЯД през 1984 г. Държавите участнички са 45.

По-подробна информация за ГЯД е публикувана на www.nuclearsuppliersgroup.org.

3.6. Резолюция 1540 (2004)

На 28.04.2004 г. СС на ООН бе приета Резолюция 1540, която има за цел предотвратяването на действия от страна на недържавни структури и лица за получаване на достъп до ОМУ или средствата за тяхното разпространение. Резолюцията задължава страните-членки да предприемат съответните мерки за противодействие на разпространението на ОМУ като разработят и поддържат ефективни законодателни мерки на контрол върху износа, транзита, претоварването и реекспорт, контрол на средства и услуги, свързани с износа и претоварването, включително и контрол на крайния потребител. Всички държави са задължени да въведат адекватни административни и наказателни мерки, приложими при нарушения на законодателството им.

3.7. Нови насоки за действие на Европейския съюз в борбата с разпространението на ОМУ и средствата за тяхното пренасяне

През декември 2008 г., пет години след приемането на Стратегията на ЕС срещу разпространението на ОМУ, Съвета прие документа, наречен „Нови насоки за действие на Европейския съюз в борбата с разпространението на ОМУ и средствата за тяхното пренасяне”. Приет за да засили ефективността и оперативното приложение на Стратегията, целите, които документът поставя са:

- да противодейства още по-активно срещу потока на финансови средства, насочени към разпространението на ОМУ и да санкционира такива действия;
- да разработи мерки за предотвратяването на т. нар. „неосезаеми трансфери” на знания и ноу-хау;
- да поддържа информираност сред предприемачите, научните и академични среди и финансовите институции;
- да продължи сътрудничеството с международни организации и трети страни с цел подобряване на техните политики на експортен контрол.

III. Ограничения и забрани за доставки на въоръжения и свързано оборудване.

България прилага ограничения и забрани върху доставките на въоръжения и свързано оборудване в съответствие със санкциите, наложени с Резолюции на СС на ООН, ЕС и такива, наложени от ОССЕ. Санкциите са интегрирани в българското национално законодателство чрез приетия от Министерски съвет Списък на държавите и организациите, спрямо които Република България прилага забрана или ограничения върху продажбата и доставките на въоръжение и на свързано с него оборудване, в съответствие с Резолюции на СС на ООН и решения на ЕС и на ОССЕ (ПМС № 91 от 2001 г.). Постановлението се актуализира след всяка промяна в наложените международни санкции.

Санкции, прилагани от Европейския съюз в областта на експортния контрол:

Подробна информация за прилаганите ограничения по държави е публикувана на страницата на Съвета на ЕС:

http://ec.europa.eu/external_relations/cfsp/sanctions/measure.htm

IV. Данни за износа, вноса и трансфера на оръжия и изделия и технологии с двойна употреба през 2008 г. С цел да бъдат представени реално осъществените дейности с оръжия и изделия и технологии с двойна употреба, в приложенията към настоящия доклад не е включена информация за разрешенията в случаите на извършване на временен и обратен износ/трансфер с цел ремонт, демонстрации, участие в изложения и др., както и временен внос и обратен внос/трансфер със същите цели.

1. Данни за износа, вноса и трансфер на оръжия през 2008 г.

През 2008 г. Междуведомствената комисия е издала общо **830** разрешения. От тях **438** са били за износ и трансфер на оръжия от територията на Р България, като най-голям брой разрешения за износ са издадени за САЩ, Грузия, Алжир и Индия. (*Приложение 1*).

1.1 Износ и трансфер на оръжия от територията на Р България

През 2008 г. е реализиран износ и трансфер на оръжия от територията на Р България на оръжия на обща стойност **149 633 754 Евро**.

Най-големи обеми по стойност са осъществени за Грузия, Алжир, Индия, Афганистан и САЩ. Обект на износ са основно изделия от категория СО1, СО3 и СО4 от Списъка на оръжията, следвани от категория СО6 (*Приложение 1*).

1.2. Внос и трансфер на оръжия за територията на страната

През 2008 г. за внос и трансфер за територията на страната на оръжия са издадени **392** разрешения, като най-голям брой разрешения са издадени за внос и трансфер за територията на страната от Германия, Украйна, САЩ, Русия и Чехия. (*Приложение 2*).

Общата стойност на реализирания внос и трансфер за територията на страната е **150 157 176 Евро**, като най-голяма част от осъществения внос е от Франция, Русия, Италия и Германия. Основната част от внасяните изделия е от категория СО10, следвана от категория СО3 и СО1. По-голямата част от стойността на вноса и трансфера се отнася за изделия, предназначени за модернизацията на Българската армия. Другата част се формира от стрелково оръжие, предназначено за продажба на вътрешния пазар, а също така и внос и трансфер на взривни вещества и боеприпаси с цел унищожаване.

През 2008 г. са издадени 23 разрешения за транзит на оръжия през територията на Република България, предимно от и за страни-членки на ЕС и НАТО. Междуведомствената комисия е отказала осъществяването на 2 износа на оръжия от България – на основание критерии 1, 3 и 7 на приложение № 2 към чл. 5 на Постановление на Министерски съвет № 91/2001.

2. Данни за износ, трансфер и внос на изделия и технологии с двойна употреба (ИТДУ) през 2008 г.

2.1. Физическите и юридическите лица подлежат на регистрация за извършване на износ и трансфер на ИТДУ. Регистриращият орган е Междуправителственият комитет. Регистрацията за износ се извършва за срок от три години, като всяка следваща регистрация се извършва за същия срок.

През 2008 г. Междуправителственият комитет е извършила регистрацията и е издала **12 бр.** удостоверения за право за извършване на износ и трансфер на ИТДУ, за които поддържа публичен регистър.

2.2. Обобщени данни за износ, трансфер и внос на ИТДУ:

2.2.1. Износ:

- Брой издадени разрешения за износ - **27**, на стойност **82 466 366 Евро**;
 - Брой разрешения, по които е осъществен износ – **27**, на стойност **79 778 677 Евро**, разпределени по държави – вносител;
 - Съгласно чл. 4 /Всеобхватна клауза/ от Регламент 1334/2000 са издадени **2** разрешения за износ на стойност **348 320 Евро**, по които изцяло е осъществен износ;
 - Междуправителственият комитет е отказала осъществяването на един износ на ИТДУ.
- Обобщените данни са представени в таблица № 1 на Приложение № 3.

2.2.2. Трансфер:

- Брой издадени разрешения за трансфер – **5**, на стойност **2 590 123 Евро**;
 - Брой разрешения с осъществен трансфер – **5**, на стойност **1 767 988 Евро**;
- Обобщените данни са представени в таблица № 2 на Приложение № 3.

2.2.3. Внос:

- Брой издадени удостоверения за внос – **21**, на стойност – **88 509 170 Евро**;
 - Брой издадени удостоверения с осъществен внос – **20**, на стойност – **88 289 690 Евро**;
- Обобщените данни са представени в таблица № 3 на Приложение № 4.

2.3. Юридическите лица, извършващи дейности съгласно Закона за забрана на химическото оръжие, подлежат на регистрация за извършване на тези дейности. Регистриращият орган е Националният орган по прилагане на Конвенцията за забрана на химическото оръжие - Междуправителственият комитет. Регистрацията за износ се извършва за срок от три години, като всяка следваща регистрация се извършва за същия срок. За 2008 г. е издадено едно удостоверение за регистрация.

V. Структура и институции

Република България има двустепенна система на експортен контрол. Основните органи, осъществяващи дейности по лицензиране и издаване на разрешения, са съответно: Междуправителственият съвет по въпросите на военнопromишления комплекс и мобилизационната готовност на страната към Министерския съвет (Междуправителственият съвет) и Междуправителственият комитет.

1.1. Междуправителственият съвет

Съгласно ЗЕКООИТДУ, лиценз за право за извършване на износ, внос, трансфер и транспортиране на оръжия се издава от Междуправителственият съвет. Междуправителственият съвет също така извършва регистрацията на лицата, които осъществяват брокерска дейност с оръжия или с ИТДУ. Съпредседатели на Междуправителственият съвет са министърът на икономиката и енергетиката и министърът на отбраната. В Междуправителственият съвет са включени представители на Министерството на икономиката и енергетиката, Министерството на

отбраната, Министерството на вътрешните работи, Министерството на външните работи, Министерството на финансите, Министерството на транспорта, Министерство на държавната политика при бедствия и аварии, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на образованието и науката, Генералния щаб на Българската армия, Националната разузнавателна служба, Държавна агенция „Национална сигурност” (ДАНС), Държавна агенция “Държавен резерв и военновременни запаси”, Държавна агенция за информационни технологии и съобщения.

1.2. Междуведомствена комисия

Заявленията за износ, внос, трансфер в Общността, транзит или брокерска сделка с оръжия и износ и трансфер на ИТДУ от територията на Р България за територията на друга държава от Общността, се разглеждат от Междуведомствената комисия. Председател на Междуведомствената комисия е министърът на икономиката и енергетиката, а членове са представители на Министерството на външните работи, Министерството на икономиката и енергетиката, Министерството на отбраната и ДАНС.

Междуведомствената комисия разглежда и заявления за издаване на удостоверения за извършване на дейности, съгласно Закона за забрана на химическото оръжие и за контрол на токсичните химически вещества и техните прекурсори и изпълнява и функциите на Национален орган по изпълнение на КЗХО.

1.3. Контролни органи

Съгласно чл. 71 от ЗЕКОИТДУ, контролни функции в областта на експортния контрол на оръжия и ИТДУ имат Междуведомствения съвет, Междуведомствената комисия, ДАНС и Агенция “Митници” на Министерството на финансите.

2. Национално законодателство:

✓ Закон за експортния контрол на оръжия и изделия и технологии с двойна употреба (обн. ДВ, бр. 11 от 02.02.2007 г., изм., бр. 109 от 20.12.2007 г., в сила от 1.01.2008 г., изм. и доп., бр. 36 от 4.04.2008 г.)

✓ Правилник за прилагане на закона за експортния контрол на оръжия и изделия и технологии с двойна употреба (обн. ДВ, бр. 32 от 17.04.2007 г.)

✓ ПМС № 213 от 02.09.2008 г. за приемане на Списък на оръжията и Списък на изделията и технологиите с двойна употреба, които подлежат на контрол при внос (Обн., ДВ, бр. 80 от 12.09.2008 г.)

✓ Закон за забрана на химическото оръжие и за контрол на токсичните химически вещества и техните прекурсори (ЗЗХОКТХВТП), (Обн., ДВ, бр. 8 от 28.01.2000 г., изм., бр. 11 от 2.02.2007 г.)

✓ Наредба № 16-437 от 04.05.2007 г. за условията и реда за извършване на дейности с токсичните химически вещества и техните прекурсори (Обн., ДВ, бр. 40 от 24.05.2007 г.)

✓ Закон за изпълнение на Регламент на Съвета (ЕО) № 1236/2005 относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел прилагане на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание (Обн., ДВ, бр. 23 от 29.02.2008 г.)

Подробна информация относно националната система за експортен контрол е публикувана:

- на интернет страницата на министерството на икономиката и енергетиката на адрес: <http://www.mee.government.bg/ind/arms.html>;
- на специализираната страница на Междуведомствената комисия на адрес: www.exportcontrol.bg.